



4.3.1 De sociale en morele taak van de belastingdienst

De belastingdienst heeft dus onder meer een sociale en morele taak, die niet uit het oog verloren mag worden, omdat juist hieruit blijkt dat de belastingdienst tot taak heeft, bij te dragen aan rechtvaardige belastingen.⁹²⁶ Hofstra merkt in dit verband op: "Ook bij de andere partij, de belastingadministratie, is de menselijke factor van overwegende betekenis. De belastingambtenaar dient er zich steeds van bewust te zijn dat ook hij, hoezeer geroepen om de belangen van de belastingadministratie te dienen, evenals de belastingadviseur in de eerste plaats dienaar van het recht is etc.." ⁹²⁷ Hofstra en De Langen vermelden verder dat het in beperkte mate toelaatbaar is dat de eisen van doelmatigheid ertoe dwingen dat aan een volledige toepassing van de rechtsgedachte bij belastingen tekort wordt gedaan.^{928 929} Zij zijn echter van mening dat de overheid, zowel in haar wetgevende als in haar uitvoerende bevoegdheid, de beginselen die voor de belastingen gelden, in acht moet nemen. De overheid is er immers voor alle burgers en is verplicht om zijn burgers gelijk te behandelen.⁹³⁰ Daarbij gaat het niet alleen om de formele gelijkheid voor de wet, maar ook om de materiele (on)gelijkheid van burgers.⁹³¹

4.3.1.1 Ongelijkheid van belastingbetalers

Ongelijkheid dient ongedaan gemaakt te worden gedurende het gehele proces van belastingheffing en - inning.⁹³² Dat behoort dus ook tot de taak van de individuele belastingambtenaar.⁹³³ Voldoende tijd en aandacht is dan nodig, mede omdat belastingbetalers een zekere fiscaal - juridische achterstand kunnen hebben waarvoor compensatie moet worden geboden. Belastingplichtigen merken in dit verband op:

- indien je een geschil hebt met de fiscus is het raadzaam om advies van een belastingadviseur in te winnen. Moeilijke wetgeving.
- blauwe brieven? Ze zullen wel gelijk hebben!
- moeilijk om je recht te halen bij zo'n organisatie.
- het probleem van de burger is dat de belastingwet/regelgeving vaak "onbekend" terrein is.

Het gaat dan vaak om de belastingbetaler zonder vertegenwoordiger. De meningen uit de rechtspraak geven aan dat de belastingbetaler zonder vertegenwoordiging in het algemeen slechter af is dan de belastingbetaler die zich wel laat vertegenwoordigen. Hij heeft minder vaak in de gaten dat een belastingaanslag niet klopt, is minder mondig en doet minder vaak een beroep op de rechter. Aan dit laatste zijn onder andere de nadelen van procederen debet. In tegenstelling tot de belastingbetaler die zich laat vertegenwoordigen, komt de belastingbetaler zonder vertegenwoordiging ook minder vaak tot een fiscaal compromis. Belastingambtenaren merken in dit kader op:

⁹²⁶ P.J.A. Adriani, J. van Hoorn[58, blz.205].

⁹²⁷ H.J. Hofstra[1, blz.190].

⁹²⁸ H.J. Hofstra[1, blz.84].

⁹²⁹ W.J. de Langen[18, blz.39].

⁹³⁰ W.J. de Langen[18, blz.39].

⁹³¹ R.H. Happé[14, blz.10,11].

⁹³² R.H. Happé[14, blz.10].

⁹³³ Zie ook de taken en de bevoegdheden van de ontvanger (artikel 3 IW 1990).